

Nr 78.

Af herr **Skarstedt**, *om upphäfvande eller suspension af bestämmelsen om skyldighet för föräldrar och målsmän att inom viss tid låta vaccinera sina barn.*

Det torde knappast finnas någon lagbestämmelse i vårt land, mot hvilken den allmänna opinionen så påtagligt reagerat, som den, hvilken ålägger föräldrar och målsmän att inom viss tid låta vaccinera sina barn. Antalet af dem, som hellre utsätta sig för den risk underlåtenhet härutinnan medför, än att prisgifva sina barns hälsa genom att på dem låta inympa det vidriga och farliga gift, som vaccinämnet visat sig innehålla, växer alltjämt, och myndigheterna stå ofta rådvilla och anse sig knappast kunna ingripa gentemot alla dessa massöfverträdelser af det ifrågavarande reglementet.

Detta förhållande ger uppenbart vid handen, att vaccinationslagen är föråldrad, och att det är på tiden att vårt folk befrias från en tvångsbestämmelse, som innebär ett hälsofarligt ingrepp i den personliga friheten, och om hvilken med. dr Hj. Selldén i en nyligen utgifven broschyr (Fakta i vaccinationsfrågan) yttrar, att den är »en kvarleva från mörka, vidskepliga tider, som ej längre bör få existera hos ett fritt folk».

Från tusentals svenska hem i vårt land går ock helt visst i dessa dagar från förtviflade föräldrar en hoppets bön till den nu samlade Riksdagen, folkets representanter, om snar befrielse från vaccinationstvånget, och den, som känner situationen, förstår hvilken glädje ett beslut i den riktningen skulle framkalla i hela vårt land.

Då jag känt det som en bjudande plikt att i min mån söka medverka till tvångsvaccinationens upphäfvande genom att rikta en ny attack mot den fördomarnes Jeriko-mur, som alltjämt i en missriktad vetenskaps namn omgärdar en af mänsklighetens största villfarelser, har jag gifvetvis ej förbisett den omständigheten, att Kungl. Maj:t, i anledning af Riksdagens skrifvelse i maj 1908, den 17 september påföljande år anbefalldes medicinal-

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 3 saml. 30 häft. (Nr 78.)

styrelsen att jämte tvenne sakkunniga företaga en allsidig utredning af vaccinationsspörsmålet och sedan inkomma med den framställning, hvar-till denna utredning kunde ge anledning. Jag kan emellertid ej finna, att häri ligger någon giltig anledning till att icke redan nu draga frågan under Riksdagens pröfning. Ty fränsedt det växande missnöjet i landet, hvarom jag ofvan tillåtit mig erinra, kan det till äfventyrs ännu dröja länge nog, innan utredningen hinner bli färdig, och f. ö. torde det ej vara annat än fördelaktigt för utredningen, om den nya Riksdagens mening i frågan blir känd, innan resultatet framlägges.

De skäl, på hvilka tvångsvaccinationens motståndare stödja sin ståndpunkt, ha så ofta blifvit i Riksdagen framdragna, att jag måhända skulle kunnat här utelämna dessa och inskränka mig till att hänvisa till den ofvan citerade broschyren af dr. Selldén samt ett par andra nyligen utgifna skrifter af pastor V. Vallberg (»Böra vi tvingas att låta vaccinera våra barn?» och »Västerländsk Baalsdyrkan»), som ägnat vaccinationsdogmen en allsidig och uttömmande kritik. Jag skall emellertid, då frågan är för viktig för att behandlas summariskt, tillåta mig att under hänvisning till dessa i allmänna bokhandeln tillgängliga skrifter göra några påpekanden till frågans belysning.

Först vill jag erinra därom att en mängd framstående läkare efter grundligt studium af vaccinationsfrågan kommit till det resultatet, att *vaccinationen icke erbjuder det skydd densamma förmenats medföra*. Till samma resultat kom ock den kommission för frågans utredning, som i slutet af 1800-talet tillsattes af engelska regeringen, och hvars undersökningar ledde till tvångsvaccinationens upphäfvande i Jenners eget hemland. Till stöd för den nämnda uppfattningen åberopar jag här några af de nämnda fackmännens uttalanden.

I ett bref till Englands förnämsta läkartidskrift »The Lancet» yttrar professorn med. dr. E. M. Crookshank i London: »Jag påstår, att det ej finnes något vetenskapligt stöd för vaccinerings, och dess användande kommer bestämdt att upphöra».

Med. dr. G. Cordwent, offentlig vaccinatör under 20 år i England, säger i sitt utlåtande till den kungl. vaccineringskommittén därstädes: »Jag kan ej finna något skäl hvarför vaccinerings bör användas!»

Med. dr. C. Craighton har kommit till samma resultat: »Enligt min åsikt», skrifver han, »erbjuder vaccinerings intet skydd mot kopporna».

Den framstående tyske läkaren dr. Lahmann skrifver i ett af sina arbeten: »Vi anse vaccinerings hvarken nyttig eller ändamålsenlig. Om denna sjukdom förekommer mera sällan än förut, beror det icke därpå, att vaccinerings är så utbredd, utan därpå, att hvarje sådan sjukdom,

såsom t. ex. pesten, under tidernas lopp blir mer och mer sällsynt, tills den, åtminstone periodvis, alldeles upphör, Det bästa skyddet mot en ännu möjliga förefintlig fara är ett naturenligt lefnadssätt. Den s. k. preventiv- och skyddsypningen hos får och nötkreatur mot mjältbrand etc. har ansetts vara skadlig och förkastats. Det är att hoppas, att äfven vaccinationen hos människor efter längre eller kortare tid skall upphöra. Åtminstone borde man upphäfvat vaccinationstvånget, som ofta utgör ett samvetstväng för såväl föräldrar som läkare. Vaccinationstvånget är en förordning, som i sig själf innesluter en uppfordran till öfverträdelse. Ty hvem vill väl kasta sten på den moder, som kanske nyligen i följd af någon vaccinationssjukdom förlorat ett barn och som nu sätter alla krafter i rörelse för att skydda sina öfriga barn för samma öde.

Bismarcks lifmedikus dr. Schweninger säger: »Vi måste erinra oss, att andra farsoter hafva hemsökt oss och gått tillbaka utan att vi blifvit ympade mot dem. Hvem vet, om icke kopporna gått tillbaka i utbredning och häftighet ympningen förutan; om icke den europeiska mänskligheten generation efter generation blir mera oemottaglig för koppgiften».

Den framstående naturforskaren dr. Alfr. R. Wallace har i sitt arbete, »Vaccinationen är en förvillelse, dess påtvingande vid straffpåföljd ett brott», förklaradt, att »vaccinationen har varit orsak till så mycken sjukdom, så många död, sådan oerhörd massa af onödiga och alltigenom oförtjänta lidanden, att en kommande generation skall räkna den bland de största villfarelser af en okunnig och fördomsfull tidsålder och dess påtvingande genom böter den svåraste skamfläck på lagstiftningen.»

Professor Hamernik i Tyskland skrifver: »Just vid våra svåra epidemier ser man tydligt, att vaccinationen alls icke inverkar på kopporna, ja, icke ens om ympningen upprepas; den skyddar icke».

»Ymptvånget är en praktblomma af alla polismedicinska misstag», skrifver med. dr. Bolle i Tyskland.

»Hvarje människa som tänker logiskt och har medlidande, hvarje barnvän och fosterlandsvän, hvar och en som ömmar för folkets hälsa och vårt lands framtid skall helt säkert instämma med oss, när vi högt ropa: bort med koppym্পningen, som blott är en medeltidsfördom», yttrar professor Malenaar i München.

I en af Sv. Vegetariska föreningen 1909 af provinsialläkaren dr. A. Lindwall affattad skrifvelse till Kungl. Maj:t yttras bl. a.: »Den allmänna tvångsvaccinationen af späda barn kan numera icke anses berättigad. Smittkoppssjukdomen har nämligen sedan lång tid icke varit endemisk i vårt land, och bästa betingelser förefinnas för såväl sjukdomens utestängande därifrån som dess framgångsrika behandling i händelse af dess in-

försel trots all vaksamhet. — — Tvångsvaccinationen är icke blott öfverflödig, den innebär desslikes en stor fara för de små barnen, särskildt om de äro konstitutionellt svaga. Talrika fall hafva beskrifvits, i hvilka genom s. k. »skyddskoppymningen» förvärfvats tuberkulos och syfilis, eller då varfeber inympats, eller då hårdnackade utslagssjukdomar följt vaccinationen i spåren, eller då långvarig, ja obotlig sjuklighet och efterblifvenhet kunnat hos ett förut i allo friskt och löftesrikt barn dateras från ympningstillfället. Dessa och andra omständigheter i förening ha försatt tvångsvaccinationen i ohjälplig misskredit hos så väl den stora allmänheten som många läkare. Med hvarje år ökas progressivt antalet af annars laglydiga föräldrar som i berörda hänseende tvingas till lagtrots, emedan deras föräldrakärlek och föräldraansvar förbjuda dem att låta barnen undergå ett ingrepp, som — tvifvelaktigt till sin nytta — alltid är förbundet med ett ingalunda ofarligt akut febertillstånd och ofta synes vålla kroniska lidanden af mer eller mindre ödesdiger art.»

En mängd andra läkares uttalanden i samma riktning kunde anföras, men jag nöjer mig med att erinra därom, att jämväl flere framstående svenska läkare såsom doktorerna Melander, Henr. Berg (i talrika artiklar i den förtjänstfulla tidskriften Hälsovänneren), Silfverskiöld, Helleday m. fl. uttalat sig i samma riktning, Bland motståndare till vaccinationstvånget märkes äfven öfverläkaren dr. Isr. Holmgren i Stockholm.

Erfarenheten från flere länder (bl. a. en del amerikanska stater), där man varit klok nog att aldrig införa något ymptvång eller ock afskaffat detsamma, ger vid handen, att man där ej varit mera utsatt för kopporna — snarare tvärtom — än i länder där vaccinationstvång införts. Detta förhållande visar påtagligt, att koppornas aftagande eller försvinnande skett oberoende af vaccinationen och af helt andra orsaker, likaväl som åtskilliga andra farsoter gått tillbaka utan att någon ympning användts mot dem.

Men äfven om ympningen hade den verkan, man tillskrifver densamma, så blir vaccinationen lika fullt en tämligen meningslös åtgärd. Det skydd, som vaccinen påstås medföra, erkännes af vaccinationens försvarare räcka i högst några få år, och då i vårt land endast ett fåtal låter revaccinera sig, äro ju faktiskt de allra flesta i saknad af det förmenta skyddet. Men ändå gå ju dessa hundratusentals »oskyddade» fria från smitta. Kan man i själfva verket begära ett bättre bevis för vaccinationens obehöflighet? Och afslöjar ej det påpekade förhållandet vaccinationen som en ren och oförfalskad humbug?

Härom vore dock ej så mycket att säga, om ej saken vore af så allvarsam natur. För att värja sig mot en *inbillad* fara, tillgriper man en åtgärd, som innebär en *verklig* fara och som i en mängd fall visat sig

ha i släptåg sjukdomar af den mest ödesdigra art, såsom syfilis, tuberkulos, skrofler, ros m. fl.

Af vaccinationens anhängare förnekas ofta, att dessa sjukdomar, särskildt syfilis, sprides med vaccinen. Till belysning af detta påstående skall jag blott be få hänvisa till ett uttalande af generaldirektören dr. K. Linroth, som i sin skrift »om animal vaccin» (sid. 4) yttrar: »Den sjukdom, som man mest fruktat, är syfilis. Fruktan därför är så till vida berättigad som fall verkligen förekommit, där berörda sjukdom vid vaccination bibringats den vaccinerade». Och i Uppsala läkareförenings tidskrift redogjorde på sin tid professor Mesterton för i stor skala verkställda experiment, därvid man, för att utröna lagarne för syfilitisk smittas öfverförande på friska barn, inympat vaccin från syfilitiska barn. 66 % af de friska barnen blefvo härigenom syfilitiska.

Ett par af de ofvan anförda broschyrerna innehålla på fotografisk väg tagna bilder af barn och äldre, som genom vaccinationen smittats af ohyggliga hudsjukdomar, och blotta aanblicken af dessa offer för det medicinska människoplågeriet borde vara tillräcklig för att öppna ögonen på dem, som ännu äro invaggade i föreställningen om vaccinationens ofarlighet.

Att så hemska sjukdomar kunna spridas genom vaccinen förefaller f. ö. ej alls underligt, då man känner hvarifrån vaccinlymfan härleder sig. Vare sig denna öfverföres från arm till arm, såsom det ännu allmänt tillgår i vårt land, och därvid omöjligheten att hindra smittofarliga ämnens öfverförande ligger i öppen dag, eller den består af s. k. animal vaccin, är proceduren lika riskabel. Den animala vaccinen är nämligen ej, såsom man allmänt torde inbilla sig, några vanliga kokoppor, utan utgöres af ett i hög grad vidrigt fluidum, som frambringas på följande sätt: Man sticker hål på en kopp-pustel på armen af ett ympadt barn; den variga vätska, som sipprar ur kopsåret uppfångas med en lancett, med hvilken man sedan gör långa rispor på en kalfs rakade buk. Efter fyra dagar är kalven, som ligger bunden på ett bord, i hög grad inflammerad i risporerna och genomträngd af ett inflammatoriskt exsudat. Nu skrapas det stackars pinade djurets buk med en ryktskrapa, och denna afskrapade smörja, bestående af halfruttet blod, varmateria, lösslitna kapillärkärl, likgifter m. m., är den »rena kalflymfa» som inympas vid vaccinationen. »Att ingjuta sådan hälsofarlig smuts — skrifver en läkare — i ett friskt barns cirkulation under förevändning att det är nyttigt och gagneligt, är ett brott.» Ja, det är i sanning mer än brottsligt — det är omänskligt.

Enligt vaccinationsstadgan äro rikets skolor och läroverk stängda för barnen, om de ej fått i sig denna vidriga vätska, ty den lille ovaccinerade är kantänka smittofarlig för kamraterna. Ett mera barockt påstående kan

väl dock knappast göras än det, att ett friskt barn är farligt för sin omgivning därför att dess blod ej blifvit förskämdt genom förorening från sjuka djur. Men det är just denna tankegång, som ligger till grund för det nämnda skolförbudet. Äfven på denna punkt afslöjar sig vaccinationen som veritabel humbug. Om nämligen de vaccinerade skolbarnen äro utsatta för smittofara i trots af att de äro vaccinerade, visar ju detta, att vaccinationen ej lämnar dem något skydd. De vaccineras för att skyddas, men ändå anses de utsatta för smittofara från ovaccinerade! Sådant skydd tycks i sanning ej vara mycket att hurra för.

Att som villkor för skolgång fordra vaccinationsintyg är för öfrigt en högst rigorös bestämmelse, som i många fall vållat stor olägenhet. Föräldrar, hvilka lyckats erhålla dispens för sina barn från vaccineringstvånget kunna exempelvis ej få en son intagen vid ett högre allmänt läroverk, enär i läroverksstadgan stipuleras som villkor för inträde att intyg om att inträdessökanden haft naturliga eller vaccinkoppor skall företes. Motionären ingick i ett sådant fall till Kungl. Maj:t med begäran om dispens, men, ehuru läkareintyg om gossens svaga hälsa åberopades, dekreterade den tillfrågade medicinalstyrelsen, att gossen skulle vaccineras, därest han ville intagas i läroverket. Förmodligen ansåg medicinalstyrelsen honom smittofarlig för kamraterna, ty något annat skäl, hvarför han, ehuru konvalescent från en icke smittofarlig sjukdom, skulle tvingas till en åtgärd, som ytterligare i några veckor band honom vid sjukbädden, torde vara svårt att uppleta.

Gång på gång ha framställningar gjorts i Riksdagen om vaccinationstvångets upphäfvande, ehuru hittills förgäfves. Kampanjen inleddes på 70-talet af framlidne rektor P. A. Siljeström och återupptogs på 90-talet af grosshandlaren G. O. W. Lindgren i Örebro, som gjort en betydelsefull insats i kampen för frihet och rättvisa på detta område. Sedan dess har frågan flere gånger varit före. Sista gången motion väcktes i vaccinationsfrågan var vid 1910 års riksdag, då hrr Edv. Wavrinsky och P. N. Bosson yrkade på vaccinationstvångets suspenderande, medan utredning i frågan pågår. Äfven denna framställning afslogs, sedan den af vederbörande utskott afstyrkts på grund af att »det ej kunnat påvisas att ett tryckande tvångsförhållande f. n. råder» på det ifrågavarande området.

Är det då ej »ett tryckande tvångsförhållande» att oupphörligen petitioner ingå till Kungl. Maj:t från män och kvinnor med underdånig anhållan, att deras barn måtte förskonas från den barbariska och farliga åtgärden? Och kan ej så betecknas det förut påpekade, allmänt kända förhållandet att eljes laglydiga medborgare massvis underlåta att ställa sig det rigorösa reglementet till efterrättelse och hellre låta sig bötfällas,

hålla barnen i privatskolor o. s. v., hvarpå hundratals exempel skulle kunna åberopas, om det vore behöfligt?

»Känd sak är så god som vittnad», och det torde vara ytterst få, som ej bland sina anhöriga eller bekanta erfarit ofta upprörande exempel på sådana fall, där vaccinationen ledt till att eljes friska barn blifvit mer eller mindre skadade till sin hälsa.

Endast vaccinationsdogmens fanatiska anhängare se och höra intet, oberörda af den växande folkopinionen. De ha stirrat sig blinda på statistiska siffror, hvilkas missvisande resultat gång på gång blifvit vederlagda. Att antalet sjukdomsfall efter en koppepidemi, som rensat undan de för sjukdomen mest mottagliga elementen, helt naturligt måste nedgå, synas de ej vilja beakta. Nedgången i fråga är för dem utan vidare liktydig med »vaccinationens välsignelsebringande verkningar». För de många barn, hvilkas hälsa offrats på vaccinationens altare, ha de ingen medkänsla, lika litet som de fästa något afseende vid de resultat, hvartill de många framstående forskare kommit, som påvisat vaccinationens villfarelse. Det påtagliga faktum, att koppepidemierna försvunnit, sedan de allmänna hygieniska förhållandena blifvit så ofantligt mycket bättre än på den tid, då ifrågavarande epidemier voro vanliga, äger för dessa dogmatici ingen betydelse. Ej heller vilja de inse, att en sådan kraftåtgärd som tvångsvaccinationen saknar all rimlig grund, då det är fråga om en sjukdom, som numera sällan eller aldrig i nämnvärd omfattning hemsöker vårt land och som — då detta någon gång i senare tider skett — alltid kunnat genom isoleringsåtgärder begränsas till ett enda eller fåtal fall, så att någon smittofara ej varit för handen. Utan hänsyn till dessa och andra förhållanden fordra de, att ett tvång, som åstadkommit och alltjämt åstadkommer så mycket ondt, skall allt framgent varda bestående, äfven sedan de ohållbara förutsättningar, som en gång i tiden föranledde det samma, bortfallit.

Orimligheten och orättvisan i en sådan fordran ligger emellertid i öppen dag. Må den, som så önskar, ha sin frihet att använda vaccinationen, men må också den som är öfvertygad om dess skadlighet äga sin frihet oförkränkt och slippa tvingas till en åtgärd, mot hvilken han borde ha rätt att anse sig skyddad af grundlagens bestämmelse, att »Konungen ej bör någons samvete tvinga eller tvinga låta».

På ofvan anförda grunder ber jag härmed få hemställa,

att Riksdagen ville besluta att ingå till Kungl. Maj:t med framställning i syfte att det i Kungl. Maj:ts reglemente för skyddskoppymningen i riket af 29 sept.

1853 gifna åläggandet för föräldrar och målsmän att inom viss tid låta vaccinera sina barn måtte upphävas; eller — om detta nu ej skulle kunna ske —

att den nämnda tvångsbestämmelsen måtte suspenderas intill dess den pågående utredningen framlagts och ledt till resultat.

Stockholm den 1 februari 1912.

W. Skarstedt.

I motionens syfte instämma:

Edvard Wavrinsky.

Alfred Stärner.

Gustav Rosén.

K. A. Nilson.

Ollas A. Ericsson.

Carl G. Ekman.

Carl Boberg.